Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0163

Poreikis nustatyti tikslines baudžiamąsias nuostatas ir platformų atsakomybė siekiant veiksmingai spręsti patyčių kibernetinėje erdvėje ir priekabiavimo internete problemą

2026 m. balandžio 30 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl poreikio nustatyti tikslines baudžiamąsias nuostatas ir platformų atsakomybės siekiant veiksmingai spręsti patyčių kibernetinėje erdvėje ir priekabiavimo internete problemą (2026/2693(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos straipsnius dėl žmogaus orumo, teisės į gyvybę, saviraiškos laisvės, vaiko teisių, aukų teisių, komunikacijos privatumo ir asmens duomenų apsaugos,

– atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 83 straipsnio 1 ir 2 dalis,

– atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR[1],

– atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR[2] (toliau – Nusikaltimų aukų teisių direktyva),

– atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir

---

1 OL L 335, 2011 12 17, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/93/oj.

2 OL L 315, 2012 11 14, p. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.

Tarybos direktyvą (ES) 2018/1808, kuria, atsižvelgiant į kintančias rinkos realijas, iš dalies keičiama Direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva)[3],

– atsižvelgdamas į 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/1385 dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje[4],

– atsižvelgdamas į 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas)[5],

– atsižvelgdamas į 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828 (Dirbtinio intelekto aktas)[6],

– atsižvelgdamas į 2025 m. spalio 10 d. Komisijos gaires dėl priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti aukštą nepilnamečių privatumo, saugos ir saugumo lygį internete pagal Reglamento (ES) 2022/2065[7] 28 straipsnio 4 dalį,

– atsižvelgdamas į 2026 m. vasario 10 d. Komisijos komunikatą „Kovos su patyčiomis kibernetinėje erdvėje veiksmų planas „Internete saugesni, kartu stipresni““ (COM(2026)0071),

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio 25 d. Komisijos ataskaitą „Patyčios kibernetinėje erdvėje. Mokslo, politikos ir teisės aktų įžvalgos“,

– atsižvelgdamas į 2022 m. gegužės 11 d. Komisijos komunikatą „Skaitmeninis dešimtmetis vaikams ir jaunimui: nauja Europos strategija dėl vaikams geresnio interneto (VGI+)“ (COM(2022)0212),

– atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 9 d. Komisijos komunikatą

---

3 OL L 303, 2018 11 28, p. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj.
4 OL L, 2024/1385, 2024 5 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.
5 OL L 277, 2022 10 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.
6 OL L, 2024/1689, 2024 7 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.
7 OL C, C/2025/5519, 2025 10 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5519/oj.

„Įtraukesnė ir geresnę apsaugą užtikrinanti Europa: į ES nusikaltimų sąrašą įtraukiama neapykantos kalba ir neapykantos nusikaltimai“ (COM(2021)0777) ir prie jo pridėtą pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo,

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. sausio 18 d. rezoliuciją dėl veikų, kurios ES laikomos nusikaltimais, sąrašo išplėtimo į jį įtraukiant neapykantą kurstančias kalbas ir neapykantos nusikaltimus[8],

– atsižvelgdamas į nacionalinės teisės aktus dėl patyčių kibernetinėje erdvėje, įskaitant Airijos „Coco teisės aktą“,

– atsižvelgdamas į Coco Fox motinos Jackie Fox 2026 m. kovo 10 d. Europos Parlamente Tarptautinės moters dienos proga pasakytą kalbą,

– atsižvelgdamas į 2025 m. spalio 8 d. Komisijos 2026–2030 m. LGBTIQ+ asmenų lygybės strategiją (COM(2025)0725),

– atsižvelgdamas į savo 2025 m. lapkričio 26 d. rezoliuciją dėl nepilnamečių apsaugos internete[9],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 2 ir 4 dalis,

A. kadangi patyčios kibernetinėje erdvėje apima elgesį, vykdomą naudojant skaitmenines technologijas, kuriuo visų pirma siekiama dažnai arba nuolat žeminti, socialiai atskirti, užgaulioti asmenis, ypač vaikus ar jaunuolius, priekabiauti prie jų arba daryti jiems žalą;

B. kadangi, kaip pripažįstama Komisijos kovos su patyčiomis kibernetinėje erdvėje veiksmų plane, patyčios kibernetinėje erdvėje yra auganti problema; kadangi 18,3 proc. vaikų visame pasaulyje yra patyrę patyčias kibernetinėje erdvėje per elektronines žinutes arba įrašus socialiniuose tinkluose; kadangi Europoje maždaug vienas iš šešių 11–15 metų amžiaus vaikų yra nurodęs, jog yra patyręs patyčias kibernetinėje erdvėje; kadangi 2018–2022 m. patyčias kibernetinėje erdvėje patyrusių paauglių skaičius padidėjo ketvirtadaliu berniukų atveju ir beveik ketvirtadaliu mergaičių atveju; kadangi per pastaruosius penkerius metus patyčios kibernetinėje erdvėje nuolat įvardijamos kaip pagrindinė priežastis, dėl kurios kreipiamasi į saugesnio interneto centrų pagalbos linijas;

C. kadangi, 2025 m. „Eurobarometro“ skaitmeninio dešimtmečio apklausos duomenimis, 92 proc. ES piliečių mano, jog valdžios institucijos turi skubiai imtis veiksmų, kad apsaugotų vaikus internete nuo patyčių kibernetinėje erdvėje ir priekabiavimo

---

8 OL C, C/2024/5733, 2024 10 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5733/oj.

9 OL C, C/2026/1708, 2026 4 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1708/oj.

internete, ir pabrėžia, kad reikia skubiai imtis koordinuotų veiksmų siekiant užkirsti kelią žalingam patyčių kibernetinėje erdvėje poveikiui visose valstybėse narėse, su juo kovoti ir jį sušvelninti;

D. kadangi patyčios kibernetinėje erdvėje neproporcingai stipriai paveikia tuos, kurie yra pažeidžiami dėl keleto veiksnių, pvz., moteris ir mergaites, LGBTIQ+ asmenis, jaunimą, negalią turinčius vaikus, mažumoms priklausančius asmenis, migrantus ir rasizuotus jaunus asmenis, ir kadangi dėl tokio daugialypio pagrindo patiriama žala dar labiau padidėja;

E. kadangi patyčios kibernetinėje erdvėje ir priekabiavimas internete, įskaitant vaizdais pagrįstą prievartą, turi sunkių ir ilgalaikių pasekmių aukoms, ypač nepilnamečiams, nes jie daro psichologinę žalą, sukelia socialinę izoliaciją, o kraštutiniais atvejais yra mirties priežastis;

F. kadangi patyčios kibernetinėje erdvėje daugeliu atvejų turi būti suprantamos kaip smurto dėl lyties forma, įskaitant intymių vaizdų platinimą be sutikimo, koordinuotas neapykantos kampanijas ir išpuolius prieš moteris viešajame gyvenime; kadangi dirbtinis intelektas patyčioms kibernetinėje erdvėje suteikia naują, pavojingą aspektą, visų pirma nukreiptą prieš moteris ir vaikus;

G. kadangi patyčios kibernetinėje erdvėje turi tarpvalstybinę dimensiją, nes dažnai vykdomos per socialinės žiniasklaidos platformas, pranešimų siuntimo programėles, žaidimų aplinką ir kitas interneto erdves; kadangi tai tapo viena didžiausių grėsmių nepilnamečių ir jaunimo saugumui internete ir gerovei ES;

H. kadangi nei ES, nei tarptautiniu lygmeniu nėra bendrai sutartos patyčių kibernetinėje erdvėje apibrėžties; kadangi patyčios kibernetinėje erdvėje valstybėse narėse apibrėžiamos labai nevienodai ir už jas taikomos sankcijos taip pat skiriasi, o tai lemia nevienodą aukų apsaugos lygį ir teisinį netikrumą teisėsaugos institucijoms;

I. kadangi nemažai valstybių narių yra nustačiusios tikslines baudžiamąsias nuostatas, skirtas kovai su patyčiomis kibernetinėje erdvėje; kadangi nacionalinės teisės aktai, pavyzdžiui, Airijos „Coco teisės aktas“, rodo siekį kovoti su žalingu elgesiu internete, įskaitant intymių vaizdų platinimą be sutikimo ir šiurkštų priekabiavimą internete; kadangi 2021 m. gruodžio 9 d. Komisija pasiūlė į SESV 83 straipsnio 1 dalyje pateiktą ES sudarytą nusikaltimų sričių sąrašą įtraukti neapykantos nusikaltimus; kadangi šis pasiūlymas nesurinko reikiamos vieningos valstybių narių paramos;

J. kadangi Komisijos pirmininkė savo 2025 m. pranešime apie Sąjungos padėtį paskelbė, kad rengiasi sukviesti specialistų grupę, kuri pateiktų nuomonę dėl vaikų saugumo internete ir galimų amžiaus apribojimų naudojantis socialine žiniasklaida; kadangi

bendrapirmininkiai savo išvadas ir rekomendacijas Komisijos pirmininkei turėtų pateikti iki 2026 m. vasaros;

K. kadangi kai kurių interneto platformų verslo modelis skatina neapykantą kurstančio turinio sklaidą ir taip prisideda prie nesaugios interneto aplinkos nepilnamečiams, moterims, LGBTIQ+ asmenims ir kitoms mažumoms; kadangi remdamasi Skaitmeninių paslaugų aktu (SPA) Komisija pradėjo keletą tyrimų dėl patyčių kibernetinėje erdvėje ir priekabiavimo labai didelių internetinių paslaugų teikėjų atžvilgiu;

Komisijos kovos su patyčiomis kibernetinėje erdvėje veiksmų planas

1. palankiai vertina Komisijos kovos su patyčiomis kibernetinėje erdvėje veiksmų planą kaip kovos su patyčiomis kibernetinėje erdvėje sistemą, įskaitant siūlomą jo apibrėžtį, pagal kurią galima atlikti nuoseklų statistinį vertinimą ir keistis geriausia patirtimi, taip pat griežtesnį esamų teisės aktų įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą;

2. palankiai vertina tai, kad kovos su patyčiomis kibernetinėje erdvėje veiksmų plane daugiausia dėmesio skiriama prevencijai ir skaitmeniniam raštingumui, kaip veiksmingoms ilgalaikėms priemonėms; ragina Komisiją ir valstybes nares investuoti į amžių atitinkantį skaitmeninį švietimą ir socialinių tinklų raštingumą, siekiant užtikrinti, kad šie ištekliai pasiektų vaikus visomis socialinėmis ir ekonominėmis aplinkybėmis;

3. pakartoja savo raginimą valstybėms narėms parengti išsamius nacionalinius kovos su patyčiomis kibernetinėje erdvėje planus ir numatyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomąsias sankcijas už patyčias kibernetinėje erdvėje, atsižvelgiant į padarytų veiksmų sunkumą ir nukentėjusiojo pažeidžiamumą;

4. mano, kad nukentėjusieji turėtų turėti galimybę nesudėtingu būdu pranešti apie patyčias kibernetinėje erdvėje; pažymi, kad kovos su patyčiomis kibernetinėje erdvėje veiksmų plane numatyta internetinė saugumo programėlė, skirta kovai su patyčiomis kibernetinėje erdvėje, kaip patogus naudoti ir ES masto sąveikus pranešimų mechanizmas, siekiant centralizuoti pranešimų teikimą, koordinuotą paramą ir įrodymų rinkimą;

Baudžiamoji teisė

5. reiškia susirūpinimą dėl to, kad, nepaisant teisėkūros ir politikos priemonių, kurių iki šiol imtasi ES ir nacionaliniu lygmenimis, visoje ES toliau daugėja patyčių kibernetinėje erdvėje ir vaizdu ar vaizdo įrašu grindžiamos prievartos atvejų, o tai rodo, kad esamų priemonių, įskaitant pareigas pagal Skaitmeninių paslaugų aktą ir suderintas nuostatas pagal Direktyvą dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu šeimoje, galbūt nepakanka, siekiant išspręsti

visuotinę ir sunkią patyčių problemą;

6. pažymi, kad kovos su patyčiomis kibernetinėje erdvėje veiksmų plane nenumatytos priemonės baudžiamosios teisės srityje ES lygmeniu;

7. ragina Komisiją įvertinti poreikį taikyti labiau suderintą požiūrį ES lygmeniu, siekiant apibrėžti, kas yra patyčios kibernetinėje erdvėje; ragina Komisiją išnagrinėti, ar patyčios kibernetinėje erdvėje, įskaitant intymios medžiagos platinimą be sutikimo, turėtų būti ES lygmeniu pripažintos ypač sunkiu nusikaltimu, turinčiu tarpvalstybinį pobūdį; dar kartą pakartoja, jog pritaria tam, kad neapykantos nusikaltimai, tarp kurių galėtų būti ir sunkiausių formų patyčios kibernetinėje erdvėje, būtų įtraukti į ES sudarytą nusikaltimų sričių sąrašą pagal SESV 83 straipsnio 1 dalį;

8. pabrėžia, kad tinkamai aprūpintos ištekliais teisėsaugos institucijos, įskaitant pakankamą darbuotojų skaičių, techninę kompetenciją ir IT infrastruktūrą, yra būtina veiksmingos kovos su patyčiomis kibernetinėje erdvėje dalis; ragina Komisiją ir Europolą padidinti valstybių narių tyrimo pajėgumus, įskaitant kovą su tarpvalstybinėmis patyčiomis kibernetinėje erdvėje;

9. ragina valstybes nares dalytis geriausia praktika, susijusia su jų teisiniais požiūriais; pabrėžia, kad dedant pastangas pirmenybė turėtų būti teikiama prevencijos, švietimo ir informuotumo didinimo priemonėms, skirtoms vaikams, tėvams ir pedagogams, taip pat skaitmeniniam raštingumui ir atkuriamojo teisingumo metodams, ypač kai tai susiję su nepilnamečiais;

10. ragina sparčiai įgyvendinti ir perkelti į nacionalinę teisę peržiūrėtą Nusikaltimų aukų teisių direktyvą;

Interneto platformos ir Skaitmeninių paslaugų aktas

11. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad platformos būtų laikomos atsakingomis už patyčių kibernetinėje erdvėje prevenciją ir kovą su jomis;

12. atkreipia dėmesį į tai, kad tam tikrų interneto platformų verslo modeliu skatinamas neapykantą kurstančio turinio platinimas ir todėl juo prisidedama prie vis nesaugesnės, ypač nepilnamečiams, moterims ir LGBTIQ+ bendruomenės nariams ar kitoms mažumoms, internetinės aplinkos; atkreipia dėmesį į hiperpersonalizuotų rekomendavimo sistemų, kuriomis skatinama neapykantą kurstanti kalba ir mažinamas mažiau prieštaringai vertinamo turinio reitingas, vaidmenį;

13. pabrėžia, kad Skaitmeninių paslaugų akte nagrinėjami kai kurie priekabiavimo ir patyčių kibernetinėje erdvėje aspektai, visų pirma jo 28 straipsnyje, kuriuo paslaugų teikėjai jau įpareigojami užtikrinti aukštą nepilnamečių privatumo, saugos ir saugumo lygį; šiuo

atžvilgiu atkreipia dėmesį į Komisijos gaires pagal Skaitmeninių paslaugų aktą, kuriose nurodyta, kaip platformos gali užtikrinti nepilnamečių saugumą, kai jie naudojasi jų paslaugomis; pažymi, kad labai didelės interneto platformos, imant gan plačiai, neįgyvendino šių priemonių; ragina Komisiją ir valstybes nares sustiprinti Skaitmeninių paslaugų akto 28 straipsnio ir Skaitmeninio paslaugų akto nuostatų dėl pranešimo ir veiksmų, susijusių su nukentėjusiųjų nuo patyčių kibernetinėje erdvėje apsauga, vykdymo užtikrinimą;

14. ragina Komisiją užbaigti nagrinėjamas vykdymo užtikrinimo bylas, pradėti visų Skaitmeninių paslaugų akto 28 straipsnio pažeidimų, įskaitant sisteminę riziką, kurią kelia rekomendavimo sistemos, tyrimus ir griežtai užtikrinti, kad platformos vykdytų pranešimo ir pašalinimo pareigą; griežtai atmeta bet kokius bandymus iš naujo svarstyti Skaitmeninių paslaugų aktą; atkreipia dėmesį į tai, kad prieiga tyrėjams pagal Skaitmeninių paslaugų aktą yra itin svarbi siekiant užtikrinti duomenimis pagrįstą teisėkūrą;

15. ragina Komisiją imtis tolesnių veiksmų, susijusių su gairėmis, apie kurias ji pranešė, dėl patikimų pranešėjų apie patyčias kibernetinėje erdvėje, siekiant paaiškinti jų vaidmenį kovoje su neteisėtu turiniu;

16. apgailestauja dėl to, kad šiuo metu nėra teisinės sistemos, pagal kurią būtų galima aptikti seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą internete, ir ragina Komisiją sparčiai imtis veiksmų siekiant užtikrinti, kad būtų įdiegti savanoriško pranešimo apie seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą mechanizmai; pabrėžia platformų pareigą užtikrinti saugią skaitmeninę erdvę vaikams, kurioje būtų gerbiamos kiekvieno naudotojo pagrindinės teisės ir duomenų privatumas;

Kitos priemonės

17. reiškia susirūpinimą dėl vis dažnesnio dirbtinio intelekto naudojimo piktnaudžiavimo tikslais, įskaitant sintetinių vaizdo klastočių kūrimą, balso klonavimą ir intymaus turinio kūrimą be asmens sutikimo; pakartoja, kad vykstant deryboms dėl bendrojo dokumentų rinkinio dėl dirbtinio intelekto reikia pagal Dirbtinio intelekto aktą uždrausti nuoginimo programėles; ragina paslaugų teikėjus nedelsiant laikytis Dirbtinio intelekto akto 50 straipsnio dėl skaidrumo ir ženklinimo, siekiant užtikrinti, kad dirbtinio intelekto sukurtas turinys būtų aiškiai pažymėtas, taip mažinant žalingą poveikį, kurį daro sintetinės vaizdo klastotės, labiausiai nepilnamečiams;

18. ragina Komisiją įvertinti, ar esami rizikos vertinimo ir mažinimo įpareigojimai pagal ES teisę tinkamai apima internetinių žaidimų veiklos vykdytojus, visų pirma tuos, kurie siūlo tikralaikio ryšio funkcijas, dėl kurių nepilnamečiai gali patirti patyčias kibernetinėje erdvėje;

19. primena persvarstytoje Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų

direktyvoje nustatytas pareigas apsaugoti nepilnamečius nuo neteisėto ir žalingo turinio, o visus naudotojus – nuo turinio, kuriuo kurstomas smurtas ar neapykanta; ragina Komisiją stebėti, kaip valstybės narės įgyvendina šią direktyvą;

20. primena, kad reikia stiprinti nukentėjusių nuo patyčių kibernetinėje erdvėje apsaugą ir paramą jiems; yra susirūpinęs dėl to, kad dėl nepakankamo finansavimo nukentėjusiųjų organizacijoms kyla vis didesnė grėsmė; ragina skirti padidintą ir tvarų ES finansavimą pilietinės visuomenės organizacijoms, pagalbos linijoms ir paramos nukentėjusiesiems tarnyboms, taip pat integruoti patyčių kibernetinėje erdvėje prevencijos ir reagavimo į jas priemones į nacionalines psichikos sveikatos strategijas, ypatingą dėmesį skiriant nepilnamečiams ir kitoms pažeidžiamoms grupėms;

°

° °

21. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.